

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol. 17, No. 2, 2022. Article ID: OJED-17-02-020

Article Info: Received 11 July, 2022; Revised 8 August, 2022; Accepted 10 August, 2022

OJED
An Online Journal
of Education

www.tci-thaijo.org/index.php/OJED

การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูอนุบาลภายใต้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร

Preschool Teachers' Managing Online Learning During the Covid-19 Pandemic Situation in Schools Under the Bangkok Metropolitan Administration

สุพัชรา พงษ์ยี่หวา¹ และ วรวรรณ เหมชะญาติ^{2*}

Supatchara Pongyeewha¹ and Worawan Hemchayart²

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยเชิงสำรวจคือ วิเคราะห์การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูอนุบาลภายใต้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ได้แก่ การเตรียมการสอนออนไลน์ การจัดการกิจกรรมออนไลน์ และการประเมินผลออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างคือ ครูอนุบาลในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 160 คน เครื่องมือวิจัยคือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดหมวดหมู่เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมค่าเฉลี่ยคะแนนปฏิบัติของครูอยู่ในระดับมาก ($M = 4.30, SD = 0.45$) โดยทุกรายด้านอยู่ระดับมาก ($4.26 \leq M \leq 4.34$) ได้แก่ (1) การเตรียมการสอนออนไลน์ ($M = 4.26, SD = 0.48$) ประกอบด้วย การวางแผนกิจกรรม ($M = 4.28, SD = 0.52$) การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ($M = 4.24, SD = 0.55$) (2) การจัดการกิจกรรมออนไลน์ ($M = 4.31, SD = 0.52$) ประกอบด้วย ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 4.28, SD = 0.54$) การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก ($M = 4.35, SD = 0.66$) และ (3) การประเมินผลออนไลน์ ($M = 4.34, SD = 0.52$) ประกอบด้วย ลักษณะการประเมินผลการเรียนรู้ ($M = 4.37, SD = 0.53$) การมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้ปกครอง ($M = 4.31, SD = 0.59$) ตามลำดับ

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์, ครูอนุบาล, การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19

¹ นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Graduate Student of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Email: Spongyeewha@gmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Lecturer of Early Childhood Education Division, Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University, Email: worawan.h@chula.ac.th

* Corresponding Author

Abstract

This survey research aimed to analyze preschool teachers' management online learning during the Covid-19 pandemic in schools under the Bangkok Metropolitan Administration by examining online teaching preparation, online learning activities, and online assessment. The samples consisted of 160 preschool teachers in the second semester of the 2021 academic year in schools under the Bangkok Metropolitan Administration. A questionnaire was used for data collection and then analyzed using frequency distribution, percentage, means, standard deviation, and content analysis. The research results found that the overall management of online learning for preschool teachers was at a high level ($M = 4.30$, $SD = 0.45$). Considerably, all aspects were found to be at a high level of practice ($4.26 \leq M \leq 4.34$). These aspects included (1) online teaching preparation ($M = 4.26$, $SD = 0.48$), consisting of activity plans ($M = 4.28$, $SD = 0.52$) and learning facilitation ($M = 4.24$, $SD = 0.55$); (2) online learning activities ($M = 4.31$, $SD = 0.52$), consisting of the types of learning activities ($M = 4.28$, $SD = 0.54$), interaction with learners ($M = 4.35$, $SD = 0.66$); and (3) online assessment ($M = 4.34$, $SD = 0.52$), consisting of the types of learning assessments ($M = 4.37$, $SD = 0.53$) and parental involvement in assessment ($M = 4.31$, $SD = 0.59$), respectively.

Keywords: organizing online learning, preschool teachers, covid-19 pandemic

บทนำ

เมื่อเด็กเข้าสู่วัยเรียน สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กโดยจัดการศึกษาตาม หลักสูตร การศึกษาในระดับนั้น ๆ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) กล่าวถึงการนำ หลักสูตร การศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติไว้ว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ และได้รับการ จัดประสบการณ์เรียนรู้ตามลำดับขั้นพัฒนาการอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มศักยภาพ ในการ จัด การศึกษาในระดับปฐมวัย สอดคล้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยมีหลักการที่กำหนดไว้ตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการ ตามอนุสัญญาว่า ด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับ พ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็ก ปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเอง ตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และ เต็มตามศักยภาพ การจัดการศึกษาดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสาน ความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก ระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาเด็กปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ภายใต้การดูแลของ สำนักการศึกษาที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานประเภทสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครจัดเรียนการสอนในระดับอนุบาล ประถม และมัธยมศึกษาตอนต้น ให้กับเด็ก โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (2560) ที่กล่าวถึงสิทธิและเสรีภาพ

ในการศึกษาไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ช่วงปลายปี 2562 ที่ผ่านมาสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 โดยไวรัสชนิดนี้สามารถติดต่อผ่านทางลมหายใจ สารคัดหลั่งและการสัมผัสกับเชื้อโดยตรง จึงมีโอกาสูงที่จะแพร่เชื้อจากคนสู่คนในกิจวัตรประจำวัน การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 เป็นลักษณะเฉพาะของภัยพิบัติที่ยากจะรับมือ กล่าวคือ ไม่สามารถคาดการณ์ได้และมีความไม่แน่นอนสูง ไม่รู้ว่าจะเกิดขึ้นที่ไหนเมื่อไหร่หรือติดมาอย่างไร และจะแพร่กระจายไปที่ไหนบ้าง ก่อให้เกิดการใช้ชีวิตแบบปกติใหม่ (new normal) ซึ่งมีคำแนะนำให้อยู่ห่างจากบุคคลอื่น 1 – 2 เมตร หมั่นล้างมือ เลี่ยงการจับใบหน้า ใส่หน้ากากอนามัย และให้อยู่บ้าน หากรู้สึกไม่สบาย (สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ, 2563ก) ทำให้ในช่วงของการแพร่ระบาดของเชื้อโรค สถานะที่ต่าง ๆ ที่มีความแออัด มีการรวมตัวกันของกลุ่มคน ต้องปิดทำการชั่วคราว เพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของโรค สอดคล้องกับ สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ (2563ข) ที่กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ซึ่งมีเด็ก ครู หรือผู้ดูแลนักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ แม่ครัว และผู้ปฏิบัติงานจำนวนมากอาศัยอยู่ร่วมกัน จึงมีโอกาเสี่ยงต่อการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้ง่าย ทำให้โรงเรียนต้องปิดทำการชั่วคราวด้วยเช่นกัน แต่อย่างไรก็ตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในประเทศยังอยู่ในสถานะที่น่าวิตกจากการระบาดในระลอกที่ 3 โดยศูนย์ปฏิบัติการสภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค (2564) รายงานว่าในประเทศไทยพบผู้ติดเชื้อ สะสมจากการระบาดในระลอกใหม่ตั้งแต่เมษายน 2564 เป็นต้นมา รวมทั้งสิ้น 324,849 ราย โดยจำนวนผู้ติดเชื้อรายวันมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นใน ระดับมากกว่า 8 พันรายต่อวัน ในวันนี้มีจำนวน ผู้ติดเชื้อในประเทศรายใหม่ 8,673 รายจากทั้ง 77 จังหวัดทั่วประเทศ ผู้เสียชีวิตจากการระบาดในระลอกนี้อยู่ที่ 2,753 ราย คิดเป็นอัตราการเสียชีวิตร้อยละ 0.85 แนวโน้มการติดเชื้อที่เพิ่มสูงขึ้นและแพร่ระบาดไปในวงกว้างเพื่อความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษา กรุงเทพมหานครจึงได้ประกาศ เลื่อนเปิดภาคเรียนปีการศึกษา 2564 โดยกำหนดและวางนโยบายเพื่อขับเคลื่อนการศึกษา พร้อมกับกำหนดมาตรการและแนวทางปฏิบัติในการดูแลนักเรียนด้านการเรียนการสอนให้จัดการเรียนการสอนลดหย่อนให้ครบตามหลักสูตร โดยสอนลดหย่อนที่โรงเรียน สำหรับกรณีที่ยังไม่สามารถจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนได้ตามปกติจะนำรูปแบบ “5 ON” มาใช้ผสมผสานกัน คือ Online On-Air On Hand On-Site และ On School Line อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้แบบ On-Site ปัจจุบันกรุงเทพมหานครยังไม่มีนำมาใช้ เนื่องจากกรุงเทพฯ อยู่ในพื้นที่การระบาดโรคโควิด-19 ระดับสีแดงเข้มซึ่ง ศบค. และ กทม. ยังไม่อนุญาตให้ใช้สถานที่ในโรงเรียนสำหรับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนหรือทำกิจกรรมรวมกลุ่มคนเป็นจำนวนมาก (กองบรรณาธิการ สปริงนิวส์, 2564)

สถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ยังมีแนวโน้มที่จะระบาดต่อเนื่อง วิถีชีวิตแบบปกติใหม่ในการเรียนจึงเกิดขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดการหยุดชะงักของการเรียนรู้ (สุวิมล มธุรส, 2564) จึงมีการนำรูปแบบการสอนที่ใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยคือการสอนแบบออนไลน์เพื่อให้เด็กมีโอกาได้เรียนรู้แม้จะอยู่ที่บ้าน งานวิจัยของ รัฐพล ประดับเวทย์ (2560) ระบุว่า กิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีสามารถจัดรูปแบบได้อย่างหลากหลาย สามารถพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนจากระดับต่ำไปจนถึงระดับสูงได้จากเทคโนโลยีที่

หลากหลาย โดยเฉพาะจากการที่เทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาท ในชีวิตประจำวันของผู้เรียนมากขึ้น ผู้เรียนในปัจจุบันถือได้ว่าเป็น digital gen หรือผู้เรียนดิจิทัล มีสิ่งอำนวยความสะดวก เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ซึ่งสนับสนุนให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายมากขึ้น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทสำคัญ การสอนในรูปแบบออนไลน์จึงเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทำให้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครดำเนินการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในทุกระดับชั้น แต่อย่างไรก็ตามในประเทศไทยการเรียนในรูปแบบออนไลน์ระดับอนุบาลถือเป็นเรื่องใหม่ ทั้งสำหรับเด็ก ผู้ปกครอง และโดยเฉพาะครูที่จะต้องเรียนรู้ที่จะหาแนวทางในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในสถานการณ์นี้ จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูอนุบาลภายใต้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูอนุบาลภายใต้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 และเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ แก่เด็กอนุบาล ภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูอนุบาลภายใต้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอนออนไลน์ ด้านการจัดกิจกรรมออนไลน์ และด้านการประเมินผลออนไลน์

วิธีการวิจัย

1. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 : แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน (วิทยา วาโย และคณะ, 2563) และ การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล (เจริญ ภูวิจิตร, 2564) ตลอดจนความหมาย แนวคิด รูปแบบ องค์ประกอบ ขั้นตอนและทักษะที่จำเป็นของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ จากเอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้างต้นมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังตาราง 1

ตาราง 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประเด็นที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	ประเด็นย่อย
การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูอนุบาลภายใต้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19	1. ด้านการเตรียมการสอนออนไลน์	1.1 การวางแผนกิจกรรม
		1.2 การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้
	2. ด้านการจัดกิจกรรมออนไลน์	2.1 ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้
		2.2 การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก
	3. ด้านการประเมินผลออนไลน์	3.1 ลักษณะการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้
		3.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร คือ ครูประจำชั้นที่กำลังสอนในระดับอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ที่กำลังสอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ใน 10 เขตพื้นที่ ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนามากที่สุดจาก 60 โรงเรียน จำนวน 278 คน โดยอ้างอิงจากจำนวนครู 1 คนต่อ 1 ห้องเรียน (กลุ่มงานแผนงานและสารสนเทศ ส่วนนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา, 2563)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูประจำชั้นที่กำลังสอนในระดับอนุบาลปีที่ 1 และ 2 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 160 คน ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยอ้างอิงจากตารางสำเร็จรูป Krejcie and Morgan (1970, อ้างถึงในวรณัฏฐ์ แกมเกตุ, 2551) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 ได้จำนวน 159 คน ทั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลากรายชื่อเขตพื้นที่แบบยกเขต ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คน รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตพื้นที่ จำนวนโรงเรียน และระดับชั้น

เขตพื้นที่	จำนวนโรงเรียน (โรง)	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		อนุบาล 1 (คน)	อนุบาล 2 (คน)	อนุบาล 1 (คน)	อนุบาล 2 (คน)
คลองเตย	3	3	4	-	-
ราชเทวี	4	4	4	4	4
ปทุมวัน	7	12	12	12	12
บางกะปิ	10	34	32	-	-
จตุจักร	6	14	15	14	15
ดอนเมือง	6	22	23	-	-
ลาดพร้าว	6	18	19	18	19
ดุสิต	9	16	15	16	15

ตาราง 2 (ต่อ)

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเขตพื้นที่ จำนวนโรงเรียน และระดับชั้น

เขตพื้นที่	จำนวนโรงเรียน (โรง)	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
		อนุบาล 1 (คน)	อนุบาล 2 (คน)	อนุบาล 1 (คน)	อนุบาล 2 (คน)
ยานนาวา	6	11	11	11	11
วังทองหลาง	3	4	5	4	5
รวม	60	138	140	76	77
รวม		278		160	

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 กำหนดลักษณะและโครงสร้างของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ทำการกำหนดลักษณะของเครื่องมือโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน และโครงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (รายละเอียดดังตารางที่ 3) ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับเพศ อายุ วุฒิกการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน ระดับชั้นที่ทำการสอน ประสบการณ์ในการสอนระดับอนุบาล และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์ COVID-19 มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูอนุบาล ใน 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอนออนไลน์ ด้านการจัดกิจกรรมออนไลน์ และด้านการประเมินผลออนไลน์ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scales) จำนวน 34 ข้อ โดยกำหนดความหมายมาตราประมาณค่าดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ หรือทุกครั้งเมื่อมีโอกาส

4 หมายถึง มีปฏิบัติบ่อยครั้ง

3 หมายถึง มีปฏิบัติบางครั้ง

2 หมายถึง มีปฏิบัติน้อยครั้ง

1 หมายถึง ไม่ได้ปฏิบัติ หรือไม่มีโอกาส

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นการเติมข้อมูล

ตาราง 3

โครงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ข้อที่	รวมจำนวน (ข้อ)
1. ด้านการเตรียมการสอนออนไลน์	40	1-14	14
1.1 การวางแผนกิจกรรม		(1-8)	
1.2 การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้		(9-14)	

ตาราง 3 (ต่อ)

โครงสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม	น้ำหนัก (ร้อยละ)	ข้อที่	รวมจำนวน (ข้อ)
2. ด้านการจัดกิจกรรมออนไลน์	30	15-24	10
2.1 ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้		(15-20)	
2.2 การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก		(21-24)	
3. ด้านการประเมินผลออนไลน์	30	25-34	10
3.1 ลักษณะการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้		(25-30)	
3.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง		(31-34)	
รวม	100		34

3.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา รวมถึงตรวจสอบความเหมาะสมของการใช้ภาษาและนำข้อเสนอแนะกลับมาปรับปรุงเครื่องมือที่เป็นฉบับสมบูรณ์ โดยกำหนดให้ผู้ทรงคุณวุฒิให้คะแนนตามเกณฑ์ คือ

+ 1 หมายถึง เห็นใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่เห็นใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมหรือไม่

- 1 หมายถึง เห็นใจว่าข้อคำถามไม่มีความเหมาะสม

จากผลการวิเคราะห์ ค่าความสอดคล้องของเครื่องมือพบว่าค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามอยู่ที่ 0.93 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ($IOC > 0.5$) นับว่าเป็นค่าที่ยอมรับได้ (วรณี แกมเกตุ, 2551)

3.2.2 ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปทดลองนำร่องกับประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน จากนั้นนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นด้วยโปรแกรม SPSS (Statistics Package for Social Sciences) for windows ด้วยการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.92 ซึ่งแปลผลได้ว่ามีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง แสดงว่าแบบสอบถามมีคุณภาพสูง จากนั้นจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ในรูปแบบของแบบสอบถามออนไลน์ (google form) และนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 ประสานงานกับภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการขอหนังสือขอความร่วมมือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในการเก็บข้อมูล

4.2 ส่งจดหมายขอความอนุเคราะห์พร้อมเครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัยไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์

4.3. ผู้วิจัยประสานงานกับธุรการของโรงเรียนเพื่อติดตามการตอบแบบสอบถาม โดยใช้เวลาช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน 2565 ในการรวบรวมแบบสอบถามได้จำนวน 132 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 82.5 ซึ่งเกินกว่าร้อยละ 80 ถือเป็นค่าที่ยอมรับได้ (วรรณิ แกมเกตุ, 2555)

5. การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้วแยกวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน ดังนี้

5.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5.2 ตอนที่ 2 การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูอนุบาล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาแปลความหมายค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านตามระดับความคิดเห็น โดยมีเกณฑ์การประเมิน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยคะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง การปฏิบัติของครูอนุบาลอยู่ในระดับมากที่สุด/
ระดับดีมาก

ค่าเฉลี่ยคะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง การปฏิบัติของครูอนุบาลอยู่ในระดับมาก/ ระดับดี

ค่าเฉลี่ยคะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง การปฏิบัติของครูอนุบาลอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง การปฏิบัติของครูอนุบาลอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย

ค่าเฉลี่ยคะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง การปฏิบัติของครูอนุบาลอยู่ในน้อย/ ระดับไม่ดี

5.3 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม วิเคราะห์ข้อมูลด้วย การจัดกลุ่มข้อความ แจกแจงความถี่และสรุปเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูอนุบาลภายใต้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 97.7 มีอายุ 41 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 47 วุฒิมัธยมศึกษาสูงสุดคือ ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 58.3 โดยจบในสาขาการศึกษาปฐมวัย คิดเป็นร้อยละ 56.9 ตำแหน่งปัจจุบันเป็นครู คิดเป็นร้อยละ 93.9 สอนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 52.3 รูปแบบที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในช่วงสถานการณ์ COVID-19 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 คือ การสอนสดโดยใช้โปรแกรมต่าง ๆ เช่น Zoom, Google Meet, Microsoft Team ฯลฯ จำนวน 1 – 2 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 51.5 และการสอนโดยการทำคลิปวิดีโอเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ ที่ต้องใช้เครือข่าย

อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึง เช่น Youtube, Facebook, Line, Google drive จำนวน 1 - 2 ครั้งต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 42.4

2. การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูอนุบาล

ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.30, SD = 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมาก ($4.26 \leq M \leq 4.34$) ได้แก่ ด้านการเตรียมการสอนออนไลน์ ($M = 4.26, SD = 0.48$) ด้านการจัดกิจกรรมออนไลน์ ($M = 4.31, SD = 0.52$) และด้านการประเมินผลออนไลน์ ($M = 4.34, SD = 0.52$) โดยรายละเอียดของแต่ละด้านนำเสนอ ดังนี้

ตาราง 4

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูอนุบาลภายใต้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 โดยภาพรวม

ประเด็นที่ศึกษา	<i>M</i>	<i>SD</i>	แปลผล
1. ด้านการเตรียมการสอนออนไลน์	4.26	0.48	มาก
1.1.การวางแผนกิจกรรม	4.28	0.52	มาก
1.2.การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้	4.24	0.55	มาก
2. ด้านการจัดกิจกรรมออนไลน์	4.31	0.52	มาก
2.1.ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้	4.28	0.54	มาก
2.2.การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก	4.35	0.66	มาก
3. ด้านการประเมินผลออนไลน์	4.34	0.52	มาก
3.1.ลักษณะการประเมินผลการเรียนรู้	4.37	0.53	มาก
3.2.การมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้ปกครอง	4.31	0.59	มาก
รวม	4.30	0.45	มาก

2.1 ด้านการเตรียมการสอนออนไลน์

ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ครูเตรียมการสอนออนไลน์โดยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 4.26, SD = 0.48$) ทั้ง 2 ประเด็นย่อยมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมาก ($4.24 \leq M \leq 4.28$) โดยลำดับค่าเฉลี่ยคะแนนในด้านย่อยได้ดังนี้

1) การวางแผนกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมาก ($M = 4.28, SD = 0.52$) เช่นในเรื่องของความชัดเจนในการกำหนดวิธีการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ในแผนการจัดประสบการณ์ ความสอดคล้องของวิธีการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ในกิจกรรมการเรียนรู้แบบออนไลน์ คุณภาพและ

ความเหมาะสมในการคัดเลือกเนื้อหาหรือจัดทำสื่อเทคโนโลยีเพื่อประกอบการสอนออนไลน์ และการจัดลำดับเนื้อหาการเรียนรู้ใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่เด็กเผชิญ ตามลำดับ

2) การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมาก ($M = 4.24$, $SD = 0.55$) เช่นในเรื่องของการสำรวจช่วงเวลาให้ผู้ปกครองพร้อมในการสนับสนุนการเรียนรู้ออนไลน์ของเด็ก การสำรวจความพร้อมในการใช้เทคโนโลยี เพื่อเอื้ออำนวยการเรียนรู้ของเด็กล่วงหน้า และการจัดส่งอุปกรณ์การเรียนทั่วไปและวัสดุการเรียนให้เด็กเป็นรายบุคคลล่วงหน้า ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การนัดหมายให้ผู้ปกครองมารับอุปกรณ์การเรียนทั่วไปและวัสดุการเรียนล่วงหน้า ($M = 4.53$, $SD = 0.82$) การเลือกแอปพลิเคชันในการเรียนออนไลน์ที่เข้าถึงได้ง่ายและไม่มีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม ($M = 4.52$, $SD = 0.66$)

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมออนไลน์

ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ครูจัดกิจกรรมออนไลน์โดยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 4.31$, $SD = 0.52$) ทั้ง 2 ประเด็นย่อยมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมาก ($4.28 \leq M \leq 4.35$) โดยลำดับค่าเฉลี่ยคะแนนในด้านย่อยได้ดังนี้

1) ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมาก ($M = 4.28$, $SD = 0.54$) เช่นในเรื่องของการใช้แบบฝึกหัดหรือใบงานให้เด็กทำเป็นหลักในการเรียนออนไลน์แต่ละครั้ง การมอบหมายให้เด็กทำกิจกรรมอื่น ๆ ในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับการเรียนออนไลน์ การให้เวลาเด็กได้สนทนา แสดงความคิดเห็นหรือซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังเรียน และการมอบหมายให้เด็กทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง โดยส่งคลิปหรือผลงานกลับมาให้ครูภายหลัง ตามลำดับ

2) การมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก มีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมาก ($M = 4.35$, $SD = 0.66$) เช่นในเรื่องของการเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มเรียนด้วยบทสนทนาและทักทายเพื่อสร้างความสัมพันธ์ และการจัดเวลาให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ซักถาม หรือแสดงความรู้สึกในการชื่นชมผลงานของกันและกัน ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การกระตุ้นให้เด็กสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับสิ่งที่กำลังเรียน

2.3 ด้านการประเมินผลออนไลน์

ข้อมูลจากแบบสอบถามพบว่า ครูประเมินออนไลน์โดยปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($M = 4.34$, $SD = 0.52$) ทั้ง 2 ประเด็นย่อยมีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมาก ($4.31 \leq M \leq 4.37$) โดยลำดับค่าเฉลี่ยคะแนนในด้านย่อยได้ดังนี้

1) ลักษณะการประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมาก ($M = 4.37$, $SD = 0.53$) เช่นในเรื่องของการส่งการเขียนบันทึกสายสัมพันธ์ หรือข้อมูลการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแก่ผู้ปกครองปลายภาคการศึกษา การสังเกตพฤติกรรม ตั้งคำถาม หรือสนทนา เพื่อดึงความสนใจให้เด็ก

จดจ่อกับสิ่งที่เรียน หรือตรวจสอบความเข้าใจของเด็กขณะจัดการเรียนรู้ออนไลน์ และการนำผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ของเด็กไปใช้เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ในครั้งต่อไป ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การจัดระบบการเก็บข้อมูลพฤติกรรมการเรียนของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อความก้าวหน้า

2) การมีส่วนร่วมในการประเมินของผู้ปกครอง มีค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมาก ($M = 4.31$, $SD = 0.59$) เช่นในเรื่องของการให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นหรือข้อห่วงใยที่มีต่อการเรียนรู้ออนไลน์ของเด็กผ่านการประชุมผู้ปกครองระบบออนไลน์ และการรายงานผลการติดตามการทำงานของเด็กแก่ผู้ปกครองเป็นระยะๆ ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การให้ผู้ปกครองเป็นผู้ร่วมประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

3. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูอนุบาลภายใต้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 นำเสนอตามประเด็นที่ศึกษาได้ดังนี้

3.1. ด้านการเตรียมการสอนออนไลน์

- 1) ควรเตรียมความพร้อมของผู้ดูแลให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยี (1 คน)
- 2) ควรเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ตัวเด็ก ผู้ปกครอง วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการเรียนรู้ เวลา และอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนออนไลน์ เช่น โทรศัพท์มือถือ (2 คน)
- 3) ควรจัดกลุ่มไลน์เป็นห้องเรียนเพื่อเป็นพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มเติม (1 คน)
- 4) ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้ครูใช้ในการจัดเตรียมอุปกรณ์ให้เด็กได้ทำที่บ้าน (1 คน)

3.2. ด้านการจัดกิจกรรมออนไลน์

- 1) ควรมีผู้ใหญ่คอยช่วยกระตุ้นเด็กให้มีปฏิสัมพันธ์กับครูขณะเรียนออนไลน์ (1 คน)

3.3. ด้านการประเมินผลออนไลน์

- 1) ควรจัดโอกาสในการประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริง (1 คน)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูอนุบาลภายใต้การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยพบและนำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านการเตรียมการสอนออนไลน์

ผลการวิจัย พบว่า ครูอนุบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนในการเตรียมการสอนออนไลน์อยู่ในระดับมาก ($M = 4.26$, $SD = 0.48$) โดยเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยทั้ง 2 ประเด็นย่อย พบว่า การวางแผนกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติสูงที่สุด ($M = 4.28$, $SD = 0.52$) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Aspro et al. (2007)

ที่แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของการพัฒนาความรู้ ความสามารถของครูผู้สอนเพื่อทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นในสภาพแวดล้อมออนไลน์โดยเฉพาะข้อจำกัดทางเทคโนโลยี และระบบการจัดการต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางและการสนับสนุนครูในประเทศต่าง ๆ เพื่อรับมือกับการสอนออนไลน์ที่ European Commission (2021) ได้รวบรวมไว้ เช่น ในเดนมาร์กมีการให้ความรู้สำหรับครูในการสอนออนไลน์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการสอน ในกรีซครูอนุบาลได้รับคำแนะนำให้ใช้แพลตฟอร์ม Webex สำหรับการประชุมทางวิดีโอกับเด็ก ในลัตเวียมีแนวทางสนับสนุนให้เด็กเรียนรู้ที่บ้าน โดยครูเตรียมแผนรายสัปดาห์พร้อมงาน เกม และกิจกรรมแนะนำสำหรับผู้ปกครองที่จะใช้กับบุตรหลาน และสอนด้วยแพลตฟอร์มดิจิทัลที่มีอยู่ รวมถึงใช้สื่อสารกับผู้ปกครองและกำหนดงานสำหรับเด็ก ครูควรสื่อสารผ่านอีเมลและกลุ่ม WhatsApp ที่ตั้งขึ้น และใช้นัดหมายกับผู้ปกครองหรือรับสื่อจากโรงเรียน รวมถึงการแนะนำเกี่ยวกับการจัดพื้นที่และเวลาสำหรับการศึกษาที่บ้าน การให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมของครูและวิธีการใช้ในกิจกรรมประจำวัน จากคำแนะนำและแนวทางดังกล่าวนอกจากจะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติเพื่อเตรียมการสอนออนไลน์ด้านการวางแผนแล้วยังมีความเกี่ยวข้องกับประเด็นด้านการอำนวยความสะดวกที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากอีกด้วย ผลการวิจัยของ Spadafora et al. (2021) พบว่า ผู้ปกครองจะสอบถามครูเกี่ยวกับปัญหาทางเทคโนโลยีหรือวิธีเลี้ยงดูบุตรหลานให้มีประสิทธิภาพ โดยอุปสรรคที่ใหญ่ที่สุดในการเรียนรู้ คือความสามารถของทั้งผู้ปกครองและครูในการสร้างสมดุลระหว่างงาน ชีวิตที่บ้าน รวมถึงการเรียนรู้และการสอนออนไลน์ ทำให้การเตรียมการสอนนับเป็นจุดเริ่มต้นของความสำเร็จในการสอนออนไลน์ที่ครูอนุบาลต้องดำเนินการทั้งการเตรียมตนเอง ผู้ปกครอง และสิ่งจำเป็นต่าง ๆ เพื่อให้การสอนออนไลน์เป็นไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

2. ด้านการจัดกิจกรรมออนไลน์

ผลการวิจัย พบว่า ครูอนุบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนในการจัดกิจกรรมออนไลน์อยู่ในระดับมาก ($M = 4.31, SD = 0.52$) โดยเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยทั้ง 2 ประเด็นย่อย พบว่า การปฏิสัมพันธ์กับเด็กมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติสูงที่สุด ($M = 4.35, SD = 0.66$) แสดงถึงการให้ความสำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับเด็กในชั้นเรียนของครูอนุบาลที่จะช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาแม้เรียนรู้ผ่านเทคโนโลยีสอดคล้องกับ Muskin (2020) ที่ให้คำแนะนำในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในเด็กเล็กว่า ครูอาจใช้รูปถ่ายหรือวิดีโอการเล่น การสำรวจ และการเรียนรู้ในบ้านของเด็กที่ขอจากผู้ปกครองมาเปิดระหว่างการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อให้เด็กได้เห็นตัวเองและเพื่อน เป็นการสร้างโอกาสให้เด็กได้พูดคุยและเปรียบเทียบการเล่นของกันและกัน หรือ วิธีการของ Anderson (2020) ที่แนะนำการทำให้ชั้นเรียนออนไลน์มีชีวิตด้วยการสร้างการปฏิสัมพันธ์ เช่น ในชั้นเรียนออนไลน์ครูควรเตรียมพร้อมก่อนเรียนด้วยการกระตุ้นให้เด็กตื่นตัว จัดสรรเวลาเพื่อให้เด็กมีความสุข และได้เจอกันบนหน้าจอ เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้จะทำให้การเรียนรู้ออนไลน์ของเด็กมีความหมายมากขึ้น ด้านลักษณะกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติของครูอนุบาลอยู่ในระดับมาก แสดงถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนออนไลน์ที่ครูมีทั้งการใช้แบบฝึกหัดเป็นหลักในการสอน และการมอบหมายกิจกรรมอื่นให้เด็กทำต่อเนื่องกับการเรียนออนไลน์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ในส่วนของการใช้แบบฝึกหัดมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

ชลนิการ์ วงศ์ษา (2014) ที่พบว่า โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียน โดยจัดสรรตามจำนวนรายหัวนักเรียน มีการบริหารจัดการงบประมาณในโครงการเรียนดีเรียนพออย่างมีประสิทธิภาพ โดยทางโรงเรียนจะดำเนินการจัดหาหนังสือเรียนให้กับเด็ก แสดงว่าหนังสือหรือแบบฝึกหัดการเรียนของเด็กอนุบาลเป็นสิ่งที่เด็กในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้รับตามนโยบาย ครูจึงนำแบบฝึกหัดมาใช้ในการสอนออนไลน์ด้วย ในขณะเดียวกันส่วนของการมอบหมายกิจกรรมอื่น ๆ ให้เด็กทำต่อเนื่องกับการเรียนออนไลน์ มีความสอดคล้องกับ Hawthorne (2020) ที่แนะนำว่า การให้เด็กทำงานเพื่อให้เด็กมีจุดสนใจอื่น โดยมอบหมายงานบ้านง่าย ๆ เช่น พับผ้า ล้างจาน ช่วยเตรียมอาหาร เป็นวิธีที่ดีในการบรรเทาความกลัว ความวิตกกังวล และช่วยให้รู้สึกมีคุณค่าตลอดจนช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนทักษะใหม่ ซึ่งเหล่านี้ทำให้อนุมานได้ว่า ครูมีการใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ให้เด็กอนุบาลในช่วงการสอนออนไลน์ที่ผ่านมา ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Fauziddin et al. (2021) ได้พบว่า การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสำหรับเด็กปฐมวัยในช่วงโรคระบาดทั่วโลก ประกอบด้วยการตระหนักถึงรูปแบบการเรียนรู้ของเด็ก การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี การสร้างวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายด้วยการประสานงานของครู

3. ด้านการประเมินผลออนไลน์

ผลการวิจัย พบว่า ครูอนุบาลมีค่าเฉลี่ยคะแนนในการประเมินผลออนไลน์อยู่ในระดับมาก ($M = 4.34, SD = 0.52$) โดยเมื่อพิจารณาประเด็นย่อยทั้ง 2 ประเด็นย่อย พบว่า ลักษณะการประเมินผล การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติสูงที่สุด ($M = 4.37, SD = 0.53$) ซึ่งแสดงว่า ครูมีการประเมินที่หลากหลายทั้งการสังเกตพฤติกรรม ตั้งคำถาม หรือสนทนาขณะจัดการเรียนรู้ออนไลน์ การสังเกตพฤติกรรม การเรียนของเด็กเป็นรายบุคคลผ่านการบันทึกวิดีโอ การจัดระบบการเก็บข้อมูลพฤติกรรมเรียนของเด็กเป็นรายบุคคล เพื่อดูความก้าวหน้า มีการจัดการประเมินผลการเรียนรู้หลังการเรียนผ่านแบบประเมินต่าง ๆ มีการนำผลการประเมินการจัดการเรียนรู้ของเด็กไปใช้เพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ รวมถึงมีการส่งการเขียน บันทึกสายสัมพันธ์ หรือข้อมูลการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กแก่ผู้ปกครองปลายภาคการศึกษา สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3 – 6 ปี เป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์ หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราว หรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่า เกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด รวมถึงนำข้อมูลการประเมินพัฒนาการมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรมและส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนต่อไป ซึ่งวิธีการที่เหมาะสมและควรใช้ ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างเป็นระบบ แต่อย่างไรก็ตามลักษณะการประเมินผลการเรียนรู้ดังกล่าวจะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีประเด็นด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ดังที่ Todd (2020) ได้กล่าวถึง การสร้างชุมชนที่ทำงานร่วมกันระหว่างครูและผู้ปกครอง และใช้เป็นช่องทางในการส่งผลงานหรือภาพขณะทำกิจกรรมของเด็กที่ครูมอบหมาย การส่งเสริมและทำให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นเรื่องปกติ การให้ข้อเสนอแนะ

เชิงบวกเกี่ยวกับผลงานของเด็กและชื่นชมความพยายามของผู้ปกครองในการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของบุตรหลาน และนำเสนอตัวอย่างวิธีที่จะกระตุ้นความคิดของเด็กให้ดียิ่งขึ้น ผ่านคำถามและกิจกรรมเพิ่มเติมให้วิธีการและขั้นตอนที่ชัดเจน เพื่อให้การเรียนรู้ดำเนินต่อไป การเรียนออนไลน์นี้ถือเป็นโอกาสสำหรับครูปฐมวัยที่จะได้มีส่วนร่วมกับผู้ปกครองในการอำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ แม้เรียนรู้ที่บ้าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการสนับสนุนช่องทางในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้การจัดการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับระดับอนุบาล เช่น จัดทำเว็บไซต์รวบรวมข้อมูลและเป็นพื้นที่แลกเปลี่ยนข้อมูล รูปภาพ วิดีโอหรือความคิดใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงช่วยเหลือด้านการใช้งานอุปกรณ์และโปรแกรมที่เกี่ยวข้อง
2. โรงเรียนและครูควรจัดโอกาสที่หลากหลายในการให้ความรู้ สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ออนไลน์สำหรับเด็กอนุบาล ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนัก และมีความสามารถในการช่วยเหลือเด็กในการเรียนออนไลน์อย่างเหมาะสม ช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาตามวัยแม้เรียนรู้ที่บ้าน เช่น จัดทำคู่มือแนะนำวิธีการเตรียมพร้อมในการเรียนออนไลน์ของเด็กอนุบาล สำหรับผู้ปกครอง
3. ผู้บริหารควรมีและวางแผนสำหรับการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู ในบริบทสถานการณ์ที่มีข้อจำกัดต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารายละเอียดของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในเด็กอนุบาล
2. ควรมีการศึกษารายละเอียดของผู้ปกครองในการสนับสนุนการเรียนออนไลน์ของเด็กอนุบาล
3. ควรมีการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของครูต่อการเรียนออนไลน์ของเด็กวัยอนุบาล

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กองบรรณาธิการ สปริงนิวส์. (2564, 14 มิถุนายน). รร.กทม. 437 แห่ง เปิดเทอมใหญ่วันแรก จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์. <https://www.springnews.co.th/news/810775>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กลุ่มงานแผนงานและสารสนเทศ ส่วนนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา. (2563). รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ร้านพจน์กล่องกระดาษ.

- เจริญ ภูวจิตร (2564). *การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล (Efficiency in online learning management of digital age)*. <http://www.nidtep.go.th/2017/publish/doc/20210827.pdf>
- ชลนิการ์ วงศ์ษา. (2014). การบริหารงบประมาณของสถานศึกษากรณีศึกษา 3 โรงเรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 9(3), 667-678.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 134 ตอนที่ 40 ก. หน้า 14.
- รัฐพล ประดับเวทย์. (2560). แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีตามแนวคิดอนุกรมวิธานของ บลุ่ม. *Veridian E-Journal Silpakorn University*, 10(3), <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/104735/83361>
- วรรณิ แกมเกตุ. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ แกมเกตุ. (2555). *วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 3). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิทยา วาโย, อภิรดี เจริญกุล, ฉัตรสุตา กานกายนต์, และ จรรยา คนใหญ่ (2563). การเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์แพร่ระบาดของ ของไวรัส COVID-19 : แนวคิดและการประยุกต์ใช้จัดการเรียนการสอน. *วารสารศูนย์อนามัยที่ 9*, 14(34), 285-298.
- ศูนย์ปฏิบัติการสภาวะฉุกเฉิน กรมควบคุมโรค. (2564). *รายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019*. <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/situation/situation-no557-130764.pdf>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ. (2563). *คู่มือการจัดการโรงเรียนรับมือโควิด-19*. <https://resourcecenter.thaihealth.or.th/article/คู่มือการจัดการโรงเรียนรับมือโควิด-19>
- สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ. (2563). *จับตาทิศทางสุขภาพคนไทย ปี 2564*. <https://www.thaihealth.or.th/Books/687/จับตาทิศทางสุขภาพคนไทย+ปี+2564.html>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุวิมล มธุรส. (2564). การจัดการศึกษาในระบบออนไลน์ในยุค New normal covid 19. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(40), 33-42.

ภาษาอังกฤษ

- Anderson, J. (2020, March 27). *Keeping classroom connections alive*. <https://www.gse.harvard.edu/news/uk/20/03/keeping-classroom-connections-alive>

- Aspro, J. M. D., Lennox, S., Walker, S., & Walsh, K. (2007). Exploring staff perceptions: Early childhood teacher educators examine online teaching and learning challenges and dilemmas. *International Journal for the Scholarship of Teaching and Learning*, 1(2), 1-15. <https://doi.org/10.20429/ijsoetl.2007.010208>
- European Commission. (2021). *Early childhood education and care and the covid-19 pandemic*. Publications Office of the European Union. https://euneighbours.eu/sites/default/files/publications/2021-10/NC0321339ENN.en_.pdf
- Fauziddin, M., Mayasari, D., & Rizki, M. (2021). Effective learning for early childhood during global pandemic. *Al-Ishlah: Jurnal Pendidikan*, 13(1), 515-522. <https://doi.org/10.35445/alishlah.v13i1.458>
- Hawthorne, W. (2020, March 17). *Creating a new normal for kids during the uncertainties of covid-19*. UTHHealth Houston. <https://www.uth.edu/news/story.htm?id=e5c159f0-11af-4091-9f1d-342b5a64583a>
- Muskin, M. (2020, April 29). *7 Tips for managing distance learning in preschool*. <https://www.edutopia.org/article/7-tips-managing-distance-learning-preschool>
- Spadafora, N., Reid Westoby, C., Potttruf, M., Wang, J., & Janus, M. (2021). From full day learning to 30 minutes a day: A descriptive study of early learning during the first covid19 pandemic school shutdown in ontario. *Early Childhood Education Journal*. <https://doi.org/10.1007/s10643-021-01304-z>
- Todd, R. (2020, May 6). *Empowering families for distance learning in early childhood*. Edutopia. <https://www.edutopia.org/article/empowering-families-distance-learning-early-childhood>